

Sporné řízení a okruh dědiců

Urcí-li žalobce okruh účastníků sporného řízení v návrhu na jeho zahájení (§ 90 o. s. ř.) odchylně od okruhu účastníků řízení o dědictví a jako žalované označí jen některého (některé) z nich, nemůže být žalobě vyhověno pro nedostatek věcné legitimace vyplývající z hmotného práva, neboť se řízení neúčastní všichni nerozluční společníci (§ 91 odst. 2 o. s. ř.)

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 3701/2010, ze dne 27.6.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců a) Z. Š., zastoupeného Mgr. P.N., advokátem se sídlem v Č. B., b) J. Š., jako dědiců L. Š., proti žalovaným 1) Ing. R. M., zastoupené JUDr. P. M., advokátem se sídlem v P., 2) V. S., 3) J. B., 4) M. G. a 5) Ing. O. V. a 6) Ing. O. S., o určení dědického práva, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 13 C 237/2006, o dovolání žalované 1) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. června 2009, č. j. 16 Co 430/2008-423, tak, že rozsudek městského soudu se zrušuje a věc se vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 27. března 2004, č. j. 27 D 1440/96-156, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 10 dne 5.5.1998 se právní předchůdkyně žalobců domáhala určení, že „závěť zůstavitelky M. P., sepsaná notářským zápisem dne 20.11.1995 JUDr. J.K. pod č.j. NZ 194/95, N 231/95, je neplatná“.

Rozsudkem ze dne 18.6.2001, č.j. 13 C 169/98-56, Obvodní soud pro Prahu 10 žalobě vyhověl a žalovaným uložil povinnost zaplatit procesní předchůdkyni žalobců na náhradě nákladů řízení částku 7.450 Kč a „státu“ částku 2.875 Kč. Vycházel ze závěru, že „zůstavitelka nebyla v době sepisování závěti schopna rozpoznat následky svého jednání, uvědomit si co činí, svobodně a vážně se rozhodnout a byla v té době již podstatně a závažně narušena“.

K odvolání žalované 1) Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 4.9.2002, č.j. 39 Co 39/02-84, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl a rozhodl o nákladech řízení. Vycházel ze závěru, že „žalobkyně podala žalobu na určení neplatnosti závěti několik měsíců po uplynutí lhůty stanovené soudem v dědickém řízení“; že naléhavý právní zájem na požadovaném určení není dán, neboť „žádné následné rozhodnutí vydané v nalézacím řízení mimo postup uvedený v ustanovení § 175k odst. 2 o.s.ř. již nemůže vést k tomu, aby bylo s žalobkyní v dědickém řízení nakládáno jako s dědičkou“.

K dovolání L. Š. (procesní předchůdkyně žalobců a/ a b/) Nejvyšší soud České republiky rozsudkem ze dne 4.5.2005, č.j. 30 Cdo 37/2005-120, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4.9.2002, č.j. 39 Co 39/02-84, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že odvolací soud „nepoučil žalobkyni o povinnosti tvrdit a prokazovat skutečnosti, z nichž vyplývá, že má naléhavý právní zájem na požadovaném určení“; že „takového poučení se žalobkyni nedostalo ani v řízení před soudem prvního stupně“ a že tím „řízení zatížil vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci“.

Městský soud v Praze - poté co usnesením připustil změnu žaloby na určení, že žalovaná 1) není

dědičkou po zůstavitelce M. P., zemřelé dne 3.6.1996 - rozsudkem ze dne 2.5.2006, č.j. 16 Co 444/2005-141, zrušil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 18.6.2001, č.j. 13 C 169/98-56, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že „důkaz výsledkem znalkyně, o závěry jejíhož znaleckého posudku soud zejména opřel odůvodnění svého rozsudku, nelze považovat za důkaz nerozhodný, který by nemohl směřovat ke zjištění skutkového stavu věci“ a že proto „je nezbytné důkazní řízení doplnit výsledkem této znalkyně a případně provést další žalovanou 1) navržené důkazy, tedy výslech ošetřující lékařky zůstavitelky a případně též notáře JUDr. K.“.

Obvodní soud pro Prahu 10 rozsudkem ze dne 28.1.2008, č.j. 13 C 237/2006-341, určil, že „žalovaná 1) není dědičkou po zůstavitelce M. P., zemřelé dne 3.6.1996 (dále také jen „zůstavitelka“); žalovaným uložil povinnost uhradit L. Š. na náhradě nákladů řízení „před soudy všech stupňů“ 58.909,50 Kč k rukám jejího právního zástupce a státu 17.614 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 10. Po doplnění dokazování dospěl k závěru, že „zůstavitelka nebyla v důsledku diagnostikované choroby, středně rozvinuté vaskulární demence, způsobilá k právním úkonům“; že „je závěť porýzená notářským zápisem sepsaným dne 20.11.1995 neplatným právním úkonem“ a že proto „žalovaná 1) není dědičkou po zůstavitelce“.

K odvolání všech účastníků Městský soud v Praze - poté, co usnesením ze dne 22.5.2009, č.j. 16 Co 430/2008-409, rozhodl o procesních nástupcích M. S., zemřelé dne 13.11.2008, tedy v průběhu odvolacího řízení - rozsudkem ze dne 30.6.2009, č.j. 16 Co 430/2008-423, rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 28.1.2008, č.j. 13 C 237/2006-341, „ve výroku o věci samé“ potvrdil; „ve výrociích o nákladech řízení II. a III. napadený rozsudek změnil „jen“ tak, že žalovaní jsou povinni tyto náklady zaplatit „společně a nerozdílně“, „jinak“ výroky II. a III. potvrdil a konečně žalovaným uložil povinnost společně a nerozdílně zaplatit procesní předchůdkyni žalobců na náhradě nákladů odvolacího řízení 11.846 Kč k rukám „jejího právního zástupce“. Dospěl k závěru, že „v době sepisování závěti zůstavitelka trpěla rozvinutou vaskulární demencí“; že „její schopnost rozpoznat a posoudit následky svého jednání a tedy svobodně a kvalifikovaně činit rozhodnutí byla podstatně snížena“ a že „je nutno předmětnou závěť považovat za neplatný právní úkon ve smyslu § 38 odst. 2 obč. zák.“; že „je nadbytečné doplňovat dokazování výsledkem ošetřující lékařky zemřelé či zdravotní dokumentací“; že „závěr odborných znaleckých posudků nemohly zvrátit ani výpovědi navržených svědků“, neboť „znalci uváděli, že ostatní osoby její duševní poruchu nemuseli nutně rozpoznat“; dále že „aktivní legitimace žalobkyně v řízení na určení dědického práva je dána obsahem rozhodnutí dědického soudu“; že „okruh účastníků řízení o určení dědického práva je dán okruhem účastníků řízení o dědictví“ a že „pokud snad nyní vyšla najevo existence dalších zákonných dědiců zůstavitelky, není tato okolnost pro posouzení věcné legitimace v tomto řízení rozhodná“.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná 1) dovolání. Namítá, že „napadené rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí soudu prvního stupně, spočívá na nesprávném právním posouzení věci“, neboť „odvolací soud rozhodl o určení dědického práva v rozporu s hmotným právem, když vyhověl žalobě, ve které žalobkyně neoznačila všechny zákonné dědice zůstavitelky“; že „zůstavitelka měla pět dalších plnorodých sourozenců, kteří se narodili jejímu otci V. S. a její matce T. S.; že „v současnosti žijí již jen děti sourozenců zůstavitelky, tedy její vlastní synovci a neteře a jejich potomci“; že „potomci plnorodých sourozenců zůstavitelky jsou jejími dalšími zákonnými dědici“; že „žaloba měla být zamítnuta pro nedostatek věcné legitimace vyplývající z hmotného práva“ a že „soud se odchýlil od ustálené judikatury vyšších soudů, dle které se okruh účastníků ve sporném řízení o dědické právo zjišťuje nezávisle na údajích uvedených v rozhodnutí vydaném podle ust. § 175k odst. 2 o.s.ř. v řízení o dědictví“; dále namítá, že soudy „rozhodly o určení dědického práva, ačkoliv tomu bránila překážka věci pravomocně rozsouzené“; že „rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 23.2.1998, č.j. 17 C 276/97-13, byla zamítnuta žaloba žalobkyně, kterou se domáhala určení, že závěť je neplatná“; že „tento rozsudek nabyl dne 3.4.1998 právní moci“; že „následně znovu v této věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 13 C 169/98 rozhodl

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 4.9.2002, čj. 39 Co 39/2002-84“; že „Obvodní soud pro Prahu 10 projednávající pod sp. zn. 27 D 1440/96 dědictví po zůstavitelce usnesením ze dne 27.3.2004, č.j. 27 D 1440/96-156, potvrdil, že žalovaná 1) jako jediná dědička ze závěti nabyla veškerý majetek a majetková práva zůstavitelky“; že „rozhodnutí, kterým bylo dědické řízení skončeno, nabylo právní moci a stalo se vykonatelným“; že „uvedenými rozhodnutími byla vyřešena otázka platnosti závěti zůstavitelky a určeno, že dovolatelka je zůstavitelčinou dědičkou“. Navrhla, aby dovolací soud rozsudky soudů obou stupňů zrušil a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

V průběhu dovolacího řízení bylo dovolacím soudem zjištěno, že procesní předchůdkyně žalobců L. Š., dne 4.1.2011 zemřela. Nejvyšší soud České republiky proto usnesením ze dne 17.8.2011, č. j. 21 Cdo 3701/2010-485, rozhodl, že v řízení bude na jejím místě pokračováno se Z. Š. a J. Š. jako procesními nástupci.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou obsaženy v ustanovení § 237 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.] nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř.], anebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.]; to neplatí ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč, přičemž se nepřihlíží k příslušenství pohledávky [§ 237 odst. 2 písm. a) o.s.ř.], a ve věcech upravených zákonem o rodině, ledaže jde o rozsudek o omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu, o určení (popření) rodičovství nebo o nezrušitelné osvojení [§ 237 odst. 2 písm. b) o.s.ř.].

Dovolatelka napadá rozsudek odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. dovolání není přípustné, a to již proto, že soud prvního stupně nerozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil (ve svém pozdějším rozhodnutí soud prvního stupně opět dospěl k závěru, že závěť je neplatná, tedy po obsahové stránce shodně vymezil práva a povinnosti účastníků). Dovolání proti rozsudku odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem [§ 237 odst. 3 o.s.ř.].

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o.s.ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda

napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané věci odvolací soud řešil otázku, zda je soud ve sporném řízení o dědické právo vázán okruhem účastníků uvedeným v rozhodnutí vydaném podle § 175k odst. 2 o.s.ř. Uvedenou právní otázku posoudil odvolací soud v rozporu s ustálenou judikaturou soudů. Vzhledem k tomu, že její posouzení bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání žalované 1) proti rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Dědictví se nabývá smrtí zůstavitele (srov. § 460 obč. zák.). K nabytí dědictví zůstavitelovým dědicem však nedochází jen na základě smrti zůstavitele. Právní úprava dědického práva vychází z principu ingerence státu při nabývání dědictví; předpokládá mimo jiné, že dědictví po každém zůstaviteli musí být soudem projednáno a rozhodnuto, že řízení o dědictví se zahajuje i bez návrhu a že v řízení o dědictví musí být projednáno také majetek, který při původním projednání a rozhodnutí dědictví nebyl znám (nebyl zjištěn). Podle rozhodnutí soudu o dědictví (§ 175q o. s. ř.) se dědictví nabývá s účinností ke dni smrti zůstavitele. V době od smrti zůstavitele až do rozhodnutí o dědictví pravomocným usnesením soudu tu nemůže být jistota, s jakým výsledkem řízení o dědictví skončí (zejména, kdo se stane zůstavitelovým dědicem a jak bude vypořádáno dědictví mezi více zůstavitelovými dědici).

Zanechal-li zůstavitel více dědiců, projevuje se stav, jaký tu vzniká v době od smrti zůstavitele až do pravomocného rozhodnutí soudu o dědictví, také v jejich vzájemných vztazích k majetku patřícímu do dědictví. Musí být vzato v úvahu, že rozhodnutí soudu o dědictví má sice účinky ke dni smrti zůstavitele, že však do právní moci rozhodnutí o dědictví není jisté, jak budou jejich práva a povinnosti k dědictví upravena. Uvedený "zvláštní" vztah dědiců k zůstavitelově majetku má mimo jiné za následek, že až do právní moci usnesením soudu o dědictví jsou dědici považováni za vlastníky celého majetku patřícího do dědictví (všech věcí a majetkových práv zůstavitele) a že z právních úkonů, týkajících se věcí nebo majetkových práv patřících do dědictví, jsou oprávněni a povinni vůči jiným osobám společně a nerozdílně, přičemž jejich dědický podíl vyjadřuje míru, jakou se navzájem podílejí na těchto právech a povinnostech. Ve sporech s jinými osobami, týkajících se věcí nebo majetkových práv patřících do dědictví, se uvedený vztah dědiců k zůstavitelově majetku projevuje tím, že mají postavení tzv. nerozlučných společníků (§ 91 odst. 2 o. s. ř.), neboť jde o taková společná práva a povinnosti, že se rozhodnutí ve sporu musí vztahovat na všechny dědice (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 11. 1999, sp. zn. 21 Cdo 1820/99, uveřejněný v časopise Soudní judikatura, ročník 2000, pod číslem 67).

Postavení žalobce v řízení před soudem je určeno obsahem rozhodnutí soudu, vydaného podle ustanovení § 175k odst. 2 o. s. ř. Ostatní účastníci řízení o dědictví budou vystupovat v řízení před soudem jako žalovaní, a to i když v řízení o dědictví se někteří z nich ke sporné otázce nestavěli

odmítavě nebo vystupovali pasivně. Okruh žalovaných soud ve sporném řízení zjišťuje nezávisle na údajích uvedených v rozhodnutí vydaném podle ustanovení § 175k odst. 2 o. s. ř. v řízení o dědictví. Žalovaným ve sporném řízení nic nebrání v tom, aby zaujali stanovisko shodné s žalobcem. Soud však nemůže z takového vyjádření žalovaného dovodit, že dědické právo přestalo být sporné, a řízení zastavit, pokud nemá podklady pro postup podle ustanovení § 96 odst. 1 až 3 o. s. ř., tj. k vyřízení výslovného zpětvzetí návrhu.

Určí-li žalobce okruh účastníků sporného řízení v návrhu na jeho zahájení (§ 90 o. s. ř.) odchýlně od okruhu účastníků řízení o dědictví a jako žalované označí jen některého (některé) z nich, nemůže být žalobě vyhověno pro nedostatek věcné legitimace vyplývající z hmotného práva, neboť se řízení neúčastní všichni nerozluční společníci (§ 91 odst. 2 o. s. ř.) [srov. zprávu projednanou a schválenou občanskoprávním kolegiem Nejvyššího soudu ČSR dne 18.6.1982, sp. zn. Cpj 165/81, uveřejněnou ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1982, pod číslem 49; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10.2.2004, sp. zn. 30 Cdo 2537/2003, uveřejněný v časopise Soudní judikatura pod č. 70, ročník 2004; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 15.5.2007, sp. zn. 21 Cdo 2088/2006].

Vzhledem k výše uvedenému je nesprávný závěr odvolacího soudu, že „pokud snad nyní vyšla najevo existence dalších zákonných dědiců zůstavitelky, není tato okolnost pro posouzení věcné legitimace v tomto řízení rozhodná“.

V posuzovaném případě z obsahu spisu vyplývá, že v řízení o dědictví po M. P., zemřelé dne 3.6.1996, posledně bytem v Praze 10, Nad Košíkem č. 26 (dále též jen „zůstavitelka“), vedeném Obvodním soudem pro Prahu 10 pod sp. zn. 27 D 1440/96, bylo L. Š., V. S., J. B., M. G., M. S., Ing. O. V. a Ing. O. S., usnesením ze dne 15.10.1997, č.j. 27 D 1440 /96-56, uloženo, aby ve lhůtě jednoho měsíce ode dne právní moci usnesení podali u Obvodního soudu pro Prahu 10 žalobu na určení, že „zavět zůstavitelky sepsaná notářským zápisem dne 20.11.1995 JUDr. Jiřím Kotrlíkem pod č.j. NZ 194/95, N 231/95, je neplatná“ (usnesení nabylo právní moci dne 26.11.1997).

Z obsahu spisu bylo dále zjištěno, že žalovaná 1) v odvolání uvedla, že „po vyhlášení rozsudku soudem I. stupně zjistila, že zůstavitelka měla pět dalších plnorodých sourozenců, a to V. S., zemř. 1976, K. S., zemř. 19.11.1993, J. S., R. S. a R. S.“ a že „v současnosti žijí již jen děti těchto sourozenců zůstavitelky, a to děti bratra zůstavitelky V. S. - V. S. a V. K., děti bratra zůstavitelky K. S., zemř. 19.11.1993 - K., zemř. 19.8.1982, I., I. a H., zemř. 7.6.1975, syn bratra zůstavitelky J. S. R. a děti sestry R. S., bratr zůstavitelky R. S. zemřel bezdětný“. Dále z rodného listu zůstavitelky vyplývá, že jejím otcem byl W. S. a její matkou byla T. S.; dále z rodného listu V. S., vyplývá, že jeho otcem byl V. S., který byl synem V. S. a T.; z rodného listu V. S. vyplývá, že jejím otcem byl V. S., syn V. a T.

Tyto skutečnosti ohledně dalších v úvahu přicházejících dědiců (stejně jako důkazy, které žalovaná 1/ navrhla k jejich prokázání) byly v projednávané věci uplatněny (navrženy) až v odvolání, přičemž v průběhu řízení před soudem prvního stupně nebyly žádným z účastníků uvedeny ani jinak nevyšly najevo. Jde o nové skutečnosti a důkazy, které však v odvolacím řízení nebyly přezkoumány, přestože na základě nich vznikly v řízení důvodné pochybnosti, zda zůstavitelka měla další - v usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 15.10.1997, č.j. 27 D 1440/96-56, neuvedené - dědice ze zákona a zda se řízení o určení dědického práva účastní všichni nerozluční společníci ve smyslu § 91 odst. 2 o.s.ř. Odvolací soud se námitkami žalované 1) ohledně „nových“ (plnorodých) sourozenců zůstavitelky - v důsledku nesprávného právního závěru - nezabýval a pochybnosti v odvolacím řízení neodstranil. V projednávané věci tak nebylo dosud zjištěno, zda se řízení o určení dědictví účastní všichni ti, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici (§ 175b o.s.ř.). Bez takového zjištění je závěr soudu o tom, zda žalovaná 1) není dědičkou po zůstavitelce, předčasný, a proto nesprávný.

Protože rozsudek odvolacího soudu je - z důvodu shora popsaného - nesprávný, Nejvyšší soud České

republiky jej zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř.).

Současně Nejvyšší soud České republiky jako závislý výrok zrušil také usnesení, jímž soud projednávající dědictví určil obvyklou cenu zůstavitelčina majetku, výši dluhů a čistou hodnotu dědictví a potvrdil nabytí dědictví po zůstavitelce žalované 1/ (tj. usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 27.3.2004, č.j. 27 D 1440/96-156). Na soudu (resp. soudním komisaři) projednávajícím dědictví po zůstavitelce bude, aby provedl potřebné úkony v řízení o dědictví (zejména poučil nové účastníky řízení o možnosti dědictví odmítnout) a poté znovu zvážil případný postup podle § 175k odst. 2 o.s.ř.

V dalším řízení bude třeba, aby se odvolací soud zabýval skutečnostmi, které žalovaná 1) ohledně dalších v úvahu přicházejících dědiců zůstavitelky v odvolání uvedla a k jejich prokázání provedl účastníky navržené důkazy. Pokud bude v řízení prokázáno, že - kromě již známých účastníků, jsou zde ještě další v úvahu přicházející zákonní dědicové zůstavitelky, bude na odvolacím soudu, aby zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení vedené podle ustanovení § 175k odst. 2 o.s.ř. zastavil.

Pro úplnost dovolací soud uvádí, že ostatní námitky dovolatelky důvodné nejsou. Překážka věci pravomocně rozhodnuté nastává v první řadě tehdy, jde-li v novém řízení o projednání stejné věci. O stejnou věc se jedná tehdy, jde-li v novém řízení o tentýž nárok nebo stav, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto, a týká-li se stejného předmětu řízení a týchž osob. V předchozím řízení vedeném u Obvodního soudu pro 10 pod sp. zn. 17 C 276/97 procesní předchůdkyně žalobců a/ a b/ žalovala - dle nesprávného poučení dědického soudu - na určení neplatnosti závěti a soud proto rozhodoval pouze o předběžné otázce, nikoliv o určení dědického práva, o němž je rozhodováno v řízení pod sp. zn. 13 C 237/2006. Není-li dána totožnost předmětu řízení, nemůže dřívější rozhodnutí o určení platnosti závěti - již z tohoto důvodu - tvořit překážku věci pravomocně rozsouzené pro řízení o určení dědice.

Ani námitka, že dědické řízení již bylo pravomocně skončeno není důvodná. Soud v řízení o dědictví pochybil, když - aniž by vyčkal rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR o dovolání v řízení o určení dědice po zůstavitelce - potvrdil nabytí dědictví závětní dědičce (žalované 1/). Za situace, kdy usnesení, kterým byla procesní předchůdkyně žalobců a/ a b/ odkázána k podání žaloby, nesplňovalo požadavky podle § 175k odst. 2 o.s.ř., totiž žalobci a/ a b/ (resp. jejich procesní předchůdkyně) nepřestali být účastníky řízení o dědictví (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21.3.2006, sp. zn. 21 Cdo 2431/2005 publikované v časopise Soudní judikatura pod č. 113, ročník 2006). Lze tedy dospět k závěru, že rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 27.3.2004, č.j. 27 D 1440/96-156, dosud nenabylo právní moci, neboť nebylo doručeno všem účastníkům řízení o dědictví.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)